

НАУКОВА ХРОНІКА

Олена Василівна Чернецька, кандидат юридичних наук, доцент, проректор з наукової роботи Київського університету права НАН України

ІНСТИТУТУ ДЕРЖАВИ І ПРАВА ім. В.М. КОРЕЦЬКОГО НАН УКРАЇНИ - 60 РОКІВ

13 травня 2009 р. у приміщенні Великого конференц-залу Національної академії наук України відбулося урочисте засідання з нагоди ювілею Інституту держави і права ім. В.М. Корецького, участь у якому взяли науково-педагогічні працівники та студента Київського університету права НАН України.

До 60-річного ювілею Інституту була приурочена міжнародна наукова конференція «Юридична наука: сучасний стан та перспективи розвитку». З промовою виступив директор Інституту академік НАН України Ю.С.Шемшученко. З привітання до учасників конференції звернулися Президент національної академії наук України, академік Б.Є.Патон, Міністр юстиції України М.В.Оніщук, Уповноважений Верховної Ради з прав людини Н.І.Карпачова, Голова Центральної Вибірчої комісії України В.М.Шаповал. Участь у конференції взяли представники наукових шкіл Чеської республіки, Угорщини, Республіки Білорусь, Російської федерації тощо. Від Київського університету

Президент НАН України Б.Є. Патон, академік Ю.С. Шемшученко, ректор КУП НАН України Ю.Л. Бошицький зі студентами та викладачами університету

права НАН України участь взяли ректор університету, професор Ю.Л.Бошицький, науково-педагогічні працівники та студента.

У вітальному слові ректор університету, професор Ю.Л. Бошицький, зокрема, зазначив, що Інститут держави та права ім. В.М. Корецького є провідною науково-дослідною установою, яка за часи свого існування зробила істотний внесок у розвиток юридичної науки та практики державно-правового будівництва. У контексті посилення зв'язків юридичної науки і освіти Інститутом держави та права ім. В.М. Корецького у 1993 р. була створена Вища школа права, яка згодом переросла у Київський університет права, які на сьогодні являють собою своєрідний академічний навчально-науковий комплекс.

Із словами привітання виступили студенти Київського університету права НАН України та подякували за можливість вчитися у провідних вчених-юристів. Адже багато науковців Інституту держави та права ім. В.М.Корецького забезпечують навчально-виховний процес в університеті, інтегруючи юридичну науку та освіту на академічному рівні.

З нагоди ювілею Інституту держави і права ім. В.М.Корецького викладачі Київського університету права НАН України були відзначені нагородами та відзнаками, зокрема,

- ректор університету, професор Ю.Л. Бошицький нагороджений Грамотою Кабінету Міністрів України;

- к.ю.н., доцент Ю.І. Нипорко нагороджений відзнакою «Почесний знак Міністерства юстиції України».

Співробітники Київського університету права НАН України щиро вітають колектив Інституту держави і права ім. В.М.Корецького НАН України з 60-річним ювілеєм та зичать нових творчих здобутків у науково-дослідній сфері!

Світлана Василівна Бобровник, кандидат юридичних наук, професор, проректор з навчальної роботи Київського університету права НАН України

УЧАСТЬ У МІЖНАРОДНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ, ПРИСВЯЧЕНІЙ РІЧНИЦІ ЗАСНУВАННЯ ЮРИДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ НІШЬСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

18 та 19 травня цього року в Сербії (м. Ніш) відбулася щорічна міжнародна конференція, присвячена 49-й річниці заснування юридичного факультету Нішського університету. На зборах викладачів та студентів лунали поздоровлення від ректора університету, деканів юридичних факультетів університетів Словенії, Чорногорії, Хорватії, Німеччини, Австрії та Боснії. З привітальним словом до декана факультету проф. Невени Петрушич від імені Київського університету права НАН України звернулася проректор з навчальної роботи проф. С.В.Бобровник. Вона наголосила на важливості співпраці між країнами та університетами, висловила надію на її зміцненні, а також вручила поздоровчу адресу та пам'ятні сувеніри від університету. В якості почесного члена журі С.В. Бобровник була запрошена на конкурс з риторики серед студентів I-IV курсів юридичного факультету. Основними темами, які були підняті доповідачами, були діяльність парламенту Сербії, розвиток сім'ї, проблеми сексуальних меншин, моральний розвиток суспільства.

19 травня 2009 р. відбулась конференція на тему: «Право Республіки Сербія та право ЄС: стан і перспективи». Із привітальним словом учасникам звернувся проф. Н. Стоянович (Голова центру міжнародного співробітництва), проф. С. Голубович (координатор конференції), М.Демвич (Директор Департаменту Євроінтеграції) та Н. Петрушич (декан факультету).

Конференція проходила на пленарному засіданні та в роботі секцій «Права людини та демократія у роботі ЄС», «Цивільне право та судовий захист в ЄС», «Кримінальне право і судовий захист в ЄС», «Торгове право та інтеграція в ЄС».

Під час конференції в Нішському університеті

На пленарному засіданні були виголошені доповіді «Можливості та перешкоди гармонізації національного права та права ЄС» (проф. Р. Вукадінович, Чорногорія); «Правовий статус Косова» (проф., д-р М.Гейстінгер, Зальцбург); «Цивільне право Сербії та ЄС» (проф. М.Васильєвіч, Белград); «Трудове право Республіки Сербія та гармонізація з правом ЄС» (проф., д-р В. Попович, Бана Луці); «Європейська автономія університету» (проф., д-р В.Века, Зальцбург); «Закон Республіки Македонія: процес гармонізації з правом ЄС» (проф., д-р Т.Камематієв, Скогіє); «Міжнародні стандарти в кримінальному праві» (проф., д-р Н.Матовскі, Скогіє); «Європейські стандарти у сфері захисту та на допомогу адвоката» (проф., д-р М.Симович, Бана Луці); «Нові тенденції розвитку європейського приватного права» (проф., д-р Д. Ніколич, Новий сад); «Стандарти ЄС у сфері медіа» (проф. д-р М. Ротт, Зальцбург); «Застава у цивільному праві Сербії та Хорватії» (проф., др. Е. Куик, Реці). З доповіддю стосовно аспектів співвідношення національного права та права ЄС виступила проф. С.В. Бобровник.

Після пленарного засідання відбулась дискусія стосовно взаємодії різноманітних систем права в рамках ЄС. Промовці наголошували на неприйнятності автоматичної рецепції права ЄС до національного та необхідності доцільної рецепції, яка б, з одного боку, врахувала міжнародні європейські стандарти, а з іншої зберігала національні традиції національного права. Наукова дискусія транслювалась по телебаченню, де були представлені вузи, представники яких стали учасниками дискусії.

*Ольга Ігорівна Харченко, завідувач відділу
культурно-масової та спортивної роботи Київського
університету права НАН України*

ФОРУМ МОЛОДИХ ЮРИСТІВ УКРАЇНИ В КИЇВСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ПРАВА НАН УКРАЇНИ

29 травня 2009 р. в Києві під егідою Міністерства юстиції України відбувся Форум молодих юристів України. Урочисте відкриття Форуму розпочалося в Міністерстві юстиції України. Мета заходу - формування активної позиції нового покоління юристів, узгодження та консолідація їх зусиль в утвердженні високої ролі професії юриста, координація діяльності молодих юристів, пов'язаної зі здійсненням правоосвітньої та правовиховної роботи.

Друга, і без сумніву, основна частина Форуму була проведена в Київському університеті права НАН України.

Робота Форуму молодих юристів України у стінах Київського університету права НАН України проходила за наступними напрямками: засідання Координаційної ради молодих юристів України, проведення майстер-класів провідними юристами-практиками, підведення підсумків Форуму, неформальне спілкування.

Рівнятися на кращих у професії - універсальний приклад професійного зростання. На засіданні Координаційної ради були присутні молоді юристи з різних областей та міст України. Відкриваючи засідання вітальним словом, ректор університету, професор Юрій Бошицький зазначив, що сьогодні особливої актуальності набуває питання підготовки висококваліфікованих спеціалістів юридичної сфери, майбутніх юристів, уособленням яких є учасники Форуму. Усвідомлюючи необхідність якісно нового підходу до формування нового покоління правників, Київський університет права НАН України основною метою підготовки майбутніх фахівців у сфері права визначає, не лише формування фахових знавців у сфері юриспруденції, а й підготовку соціально-адаптованого, високодуховного та освіченого правника, який зможе бути мобільним на європейському ринку праці.

Під час засідання обговорювалися питання проблем недостатньої правової освіти серед населення в різних регіонах країни, підготовка і підвищення кваліфікації юридичних кадрів, вивчення та аналіз нормативно-правових актів, зокрема, що стосуються молоді, їх конституційних прав та гарантій. У всіх цих напрямках Координаційна рада молодих юристів України очікує дієвої участі наших молодих правників.

Під час перерви учасники Форуму із задоволенням зробили невеличку екскурсію університетом. Із зацікавленістю дізналися про діяльність, досягнення і перспективи розвитку Київського університету права НАН України, відвідали науково-навчальну бібліотеку, ознайомились з новими виданнями та підручниками викладачів університету.

У подальшій роботі Засідання були проведені два майстер-класи відомих юристів-практиків, а саме: Юрія Зайцева - урядового уповноваженого у справах Європейського Суду з прав людини та Ірини Назарової - адвоката. Під час майстер-класів учасники Форуму змогли отримати відповіді від професіоналів на питання, які найбільш турбували молодих фахівців у своїй юридичній практиці.

На завершення роботи Форуму молодих юристів Київський університет права НАН України організував урочистий прийом для всіх учасників.

Міністр юстиції М. Оніщук, ректор КУП НАН України Ю. Бошицький,
Голова Координаційної ради молодих юристів В. Бігун під час відкриття форуму

На згадку про форум у Київському університеті права НАН України

Під звуки класичної музики, що лунали у виконанні чудового скрипичного квартету, молоді юристи мали можливість познайомитись один з одним та поділитися враженнями про Форум.

Сподіваємось, що Форум молодих юристів України стане тим важливим громадсько-професійним середовищем, де закладається міцний фундамент нинішнього та майбутнього української юридичної професії.

В'ячеслав Степанович Бігун, кандидат юридичних наук, доцент Київського університету права НАН України, відповідальний секретар Міжнародного часопису «Проблема філософії права»

ФІЛОСОФІЯ ПРАВА В УКРАЇНІ: ВИХІД ЧАСОПISУ «ПРОБЛЕМИ ФІЛОСОФІЇ ПРАВА»

В українському право- і державознавстві зростає інтерес до філософії права. Його відображенням і водночас форумом наукового спілкування в сфері елегантної юриспруденції є Міжнародний часопис «Проблеми філософії права», черговий том якого побачив світ.

3-поміж більш як 30 публікацій часопису - статті відомих в Україні та світі дослідників філософії права та соціальної філософії. Відкриває том праця провідного філософа сучасності Юргена Хабермаса «Кантіанський проект конституціоналізації міжнародного права: чи є в ньому майбутнє?», а також аналіз статті та піднятих у ній ідей професора С.І. Максимова («Кантівський проект правового суспільства і нові демократ»). У своїй праці Хабермас пояснює кантіанський проект «космополітичного правопорядку» і оцінює перспективи модифікованого космополітизму в світлі історії міжнародного права. Він обґрунтовує переваги проекту конституціоналізації міжнародного права у порівнянні з конкуруючими проектами домінування грубої сили над

правом і моралізації міжнародної політики, що визначається етосом супердержави. Доповнює тематику праця Франциско Лапорта «Глобалізація і верховенство права. Деякі сумнівні вестфальця». Читачі також можуть дізнатися й про інші доповіді ХХІІ Всесвітнього конгресу з філософії права і соціальної філософії «Право і справедливість в глобальному суспільстві» зі спеціального огляду.

У традиційній рубриці «Філософія права і праворозуміння» друкується праця відомого російського правознавця О.В. Полякова «Комунікативний підхід до загальної теорії права». Автор виходить із припущення: право є видом соціальної комунікації, суб'єкти якої на основі інтерпретації правових текстів реалізують свої права і обов'язки. Наявність у правовій комунікації експліцитної та імпліцитної сторін дозволяє виділити формальні і ціннісні підстави права. Зазначену рубрику доповнюють тематичні праці українських правознавців. Зокрема варто виокремити статті І.В. Музики, О.В. Петришина і О.М. Костенка. Так, у праці І.В.Музики «Ліберальна ідеологія як фактор трансформації сучасного праворозуміння» автор обґрунтовує зазначену в назві статті думку й положення: ідеологічний аспект праворозуміння зумовлює трансформацію усіх аспектів цієї складної комплексної категорії, яка визначає особливості існуючого суспільного порядку, зокрема правопорядку, а також - шляхи розвитку суспільства загалом.

Варта уваги низка праць (перекладені завдяки плідним зусиллям професора С.І.Максимова та доцента О.В. Стовби) відомих іноземних філософів права, що змістовно збагачують дискурс сучасної української філософії права. Зокрема, йдеться про праці Ауліса Аарньо «Систематизація і інтерпретація законів» та Євгенію Булигіна «До проблеми обґрунтування прав людини». Окремо подано статтю з нагоди ювілею дослідника, присвячену науковому доробку Є. Булигіна.

У томі широко представлений доробок сучасних українських філософів права. Загалом доробок української філософії права узагальнено в огляді В.С. Бігуна «Філософія права в Україні (1990-2005): здобутки і перспективи». Огляд доповнює додаток із передком дисертацій зі спеціальності «філософія права» (12.00.12), захищених із 1997 року.

Окремим розділом представлено новини та події академічного життя у сфері філософії права: рецензії, повідомлення про наукові заходи, життєписи дослідників, які відійшли у вічність, залишивши про себе світлу пам'ять і вартий уваги творчий доробок.

Нагадаємо, що Міжнародний часопис «Проблеми філософії права» - провідне українське наукове видання у сфері філософії права та суміжних дисциплін, започатковане 2003 р. під егідою Міжнародної асоціації філософії права та соціальної філософії (IVR). Згідно з Постановою Президії ВАК України від 30 березня 2004 р. часопис включено до переліку видань, публікації в яких зараховуються як фахові. Видавці часопису - Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Інститут філософії ім. Г. С. Сковороди НАН України, юридичний факультет Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича (адреса редакції для листування: vsbihun@hotmail.com; деталі про часопис - за лінком www.bihun.info/phillaw).

Загалом видано чотири томи часопису «Проблеми філософії права». Так, том I містить публікації 46 авторів українською, російською та англійською мовами — переважно тези доповідей і виступів на «круглому столі» в Інституті держави права імені В. М. Корецького НАН України 25 березня 2003 р., інші фундаментальні наукові статті вітчизняних та іноземних авторів та матеріали, які висвітлюють процес розвитку філософії права в Україні. Том II містить публікації 27 авторів українською, російською, англійською, німецькою та польською мовами у рубриках: про природу філософії права, «Класики філософії права» (переклади і огляди праць Густава Радбруха), методологію права, онтологію та гносеологію права, проблеми девіантної поведінки, філософію політики та естетики права; рецензії на три наукові праці, привітання до 80-річчя професора В. Д. Бабкіна. Том III формують публікації більш як 40 авторів: переважно, це результати досліджень українських і зарубіжних авторів, у рубриці «Класики філософії права» вперше опубліковано перекладені праці Євгена Ерліха, аналіз його наукової спадщини, рецензії та ювілейні статті, інші матеріали, які висвітлюють розвиток філософії права в Україні.

